

УДК 338.483.1(477.83)

Курцев С.В.

студент гр. МТЕ-122м

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

наук. кер. – к.е.н., доцент Корнієнко О.М.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В ТУРИЗМІ

Різноманітна історико-культурна спадщина, втілюючи досвід, норми, цінності різних поколінь, відтворює багатовікову історію розвитку суспільства.

У результаті взаємовпливу різних культур впродовж тривалого історичного часу утворилося неповторне історико-культурне середовище – все, що оточує нас та є надбанням нашого минулого – місцева церква, вулиця, міський парк чи міст, замок, монастир чи громадська будівля.

Значна частина багатокультурного надбання була втрачена внаслідок війн, цілеспрямованого винищення в часи імперської політики, тоталітарного режиму, в умовах занепаду культури під тиском ідеології і політичних репресій.

У сучасних містах і селах країни можна віднайти чимало випадків недбалого ставлення до культурного надбання. Громадяни мають усвідомити, що стан їхнього довкілля та культурної спадщини, що формує його неповторний соціокультурний образ, є важливим обов'язком кожного, а не лише влади.

Вивчення проблем, пов'язаних із історико-культурною спадщиною, дає змогу визначати, як приймаються рішення, що впливають на її долю, організувати необхідну і важливу для громади діяльність, спричиняючи позитивні зміни в її історичному середовищі. У процесі дослідження люди отримують стале відчуття приналежності до місцевої спільноти, вчаться приймати самостійні рішення, прогнозувати, яким вони хочуть бачити своє довкілля у майбутньому.

У сучасних умовах російсько-української війни провадиться боротьба не тільки за території та сфери впливу, але й за збереження історико-культурної спадщини. Адже агресивно налаштовані російські окупанти знищують тотально все, що пов'язане із збереженням української історичної пам'яті й ідентичності.

Одразу ж із початком військових руйнувань Міністерство культури та інформаційної політики України звернулося до небайдужих громадян із проханням про надання інформаційних повідомлень (текстових із фото або ж відеофіксацією) зруйнованих або ж пошкоджених пам'ятників культурної спадщини та установ культури. Інформація, яка надходила, піддавалася перевірці на об'єктивність, оскільки планується зібрані матеріали передати до Міжнародного кримінального суду в Гаазі для проведення розслідування. З цією метою було утворено спеціальний інтернет-ресурс culturecrimes.mkp.gov.ua для

розміщення документальних підтверджень про руйнування культурної спадщини України російськими окупантами [1].

На кінець квітня 2023 р. розміри руйнувань культурної спадщини російськими окупантами становили: 1373 культурні установи (бібліотеки, музеї, театри, філармонії, школи мистецтва), більше 550 пам'яток історії і культури та 200 сакральних будівель різних конфесій. На їхнє відновлення, за попередніми підрахунками експертів, знадобиться орієнтовно сім мільярдів американських доларів [2].

Сьогодні спостерігаємо підвищений інтерес до України та її культури, як серед самих українців, так і серед іноземців.

Серед культурно-історичних об'єктів провідна роль належить пам'яткам історії і культури, що вирізняються найбільшою привабливістю, і в результаті чого слугують головним засобом задоволення потреб пізнавально-культурного туризму.

До культурно-історичного потенціалу слід віднести й інші об'єкти, пов'язані з історією, культурою і сучасною діяльністю людей: оригінальні підприємства промисловості, сільського господарства, транспорту, наукові і вищі навчальні заклади, театри, спортивні споруди, ботанічні сади, зоопарки, океанарії, етнографічні та фольклорні ансамблі, а також збережені народні звичаї, святкові обряди і т.д.

Туристична сфера України є чудовим інструментом для проінформованості та подальшого ознайомлення світової спільноти з історією та культурою нашої держави, яку впродовж століть намагаються знищити чи привласнити, тим самим знівельовуючи сам процес ідентифікації нації [3].

Отже, територіальна неоднорідність історико-культурної спадщини України зумовлює необхідність вивчення потенційних та реально існуючих можливостей її використання в межах кожного адміністративного утворення. Створення туристичного продукту на основі використання об'єктів історико-культурної спадщини території сприятиме розвитку туристичної галузі та буде виконувати навчально-пізнавальну, просвітницьку, патріотично-виховну,

рекламну функцію.

Література:

1. Дворянин П. Втрата культурної спадщини внаслідок тимчасової окупації українських територій в умовах російсько-української війни (2022–2023). *Проблеми гуманітарних наук*. Серія Історія. 2023. Випуск 13/55. С. 90-108.
2. На відбудову культурної інфраструктури України потрібно \$7 мільярдів. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3699965-na-vidbudovukulturnoi-infra-strukturi-ukraini-potribno-100-milardiv-mkip.html> (дата звернення: 07.10.2023)
3. Паньків Н.М. Туристичні ресурси Івано-Франківської області – як складова культурно-історичної спадщини території. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2022. № 14-15. С. 709-714.